No. 850. **1850**

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 1 FEBRUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 31 Januarij.

Het behaagt der alwijze Voorzienigheid heden ten dage de volken door zulke krachtige voorbeelden te vermanen, dat de gouvernementen blind zouden moeten zijn, om daaruit geene heilzame onderrigtingen te trekken. Wij hebben meer dan eens en nog zeer onlangs de gelegenheid gehad te wijzen op de tallooze gevaren, welke een rationalistisch onderwijs in Europa heeft aangevoerd. Tot dusverre echter hadden zich die verderfelijke verschijnselen van ontbinding slechts vertoond in dat gedeelte van Europa, waar de beschaving sinds eeuwen klimmende was geweest en een toppunt had bereikt, waarop men zou kunnen vermoeden dat de beschaving staan moest, om door overbeschaving terug te keeren tot barbarismus. Maar ziet eensklaps verneemt men dezelfde resultaten, voortvloeijende uit dezelfde oorzaken, in een land, dat nog grootendeels gehuld is in de lompen der barbaarschheid, en alleen in de hoogste kringen eenige vormen van beschaving heeft opgevangen. Rusland ziet zich, gelijk Frankrijk en Duitschland, bedreigd door hetzelfde socialisme, schoon in eenen anderen vorm, en zulks ten gevolge van dezelfde oorzaak, het rationalistisch onderwijs, dat uit Berlijn is overgeplant geworden naar St. Petersburg en de overige universiteiten van het onmetelijke Rijk, en niet slechts in zeer korte jaren de jongelingschap van de gegoede standen verpest, maar zelfs de *popen* aangetast heeft, en door de *popen* dreigt over te gaan in de moraal der onbeschaafde tallooze millioenen Russen. Ziedaar dan Keizer Nicolaas, in zijne eigene staten bedreigd met dezelfde kwaal, waartegen hij zijne groote legers aan de grenzen bereid houdt, om haar op het slagveld van 't zuidelijk en westelijk Europa te gaan bevechten. Helaas! de kwaal behoort niet onder de soort van rampen, die men met soldaten bevecht. Een leger kan dienen om tijdelijk te verhinderen dat de kwaal zich in al hare afzigtelijke gevolgen vertoont; het kan den ramp tijdelijk bedwingen; het is echter niet geschikt, om hem uit te roeijen of te verbeteren. Integendeel indien de bedreigde volken niet een middel weten te vinden, om den invretenden kanker uit te snijden en te genezen, dan zal hij vroeg of laat insgelijks het leger verpesten, en men zal zich gelukkig achten indien hij zich vergenoegt met den soldaat zijn wapen te laten ontvallen, en niet veeleer die wapenen bezigt om in burgerberoering man tegen man en ingezeten tegen ingezeten vijandelijk tegen over elkander te zetten, en in 't burgerbloed den haat te bekoelen, die thans in zoo vele landen in de harten van verdorven en voor de maatschappij verloren wezens gloeit.

O moge Nederland zich daaraan spiegelen! Moge en volk en regering uit het voorzeker treurig maar leerzaam schouwspel, dat thans Europa op zoo vele punten te gelijk aanbiedt, leeren voorzigtig te zijn, en zich onthouden van die oorzaken te stellen, welke overal elders zulke rampzalige gevolgen hebben gebaard! Helaas! wij vreezen, dat God in zijne oneindige goedheid ons misschien te vergeefs zal hebben gewaarschuwd tegen het onheil, en dat wij ten spijt der zoo luid sprekende gebeurtenissen zullen worden gesleept op de heillooze baan van het rationalistisch onderwijs. Nederland is reeds niet vrij meer van de kwaal. Het is waar, tot dus verre heeft zij slechts wortel gevat in sommige geleerde kringen, al is het, dat zij een magtig werktuig gevonden heeft in de maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*, die geene andere leer dan het rationalisme, onder den naam van een zoogenaamd algemeen christendom, heeft trachten te verbreiden. Tot dusverre is de massa der schoolmeesters, gelijk de massa der bevolking, niet alleen der lagere, maar zelfs der burger en hoogere standen Christen gebleven. En door den Christenzin der burgerij, die evenwel ook veel begint te verminderen, heeft men de rationalistische strekking der maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* tot dusverre kunnen weerstaan, dewijl de vertolkers van hare leer, haar een protestantsch en anti-katholijk aanzien gaven. Het openbaar onderwijs zoo lager als middelbaar is tot heden protestantsch gebleven. In zoo verre was het geschikt voor protestantsche kinderen, gelijk het verderfelijk was voor katholijke kinderen. Maar loopen wij nu niet gevaar, dat het openbaar onderwijs voortaan voor beide ondienstig, dat is, en voor de Protestanten en voor de Katholijken te gelijk schadelijk zal worden, met het openbaar onderwijs algemeen rationalistisch te maken? Het ontwerp van den heer de Kempenaer had zulks op eene dermate gevaarlijke wijs aangelegd, dat het bij zijne geboorte is gesmoord moeten worden. Mogen toch eindelijk de oogen der regering en van allen, die op het onderwijs eenigen invloed kunnen oefenen, open gaan. Mogen allen de overtuiging erlangen, dat het onderwijs godsdienstig, leerstellig godsdienstig zijn moet, niet rustende alleen op de rede, maar vooral op de Openbaring, die gebiedt te gelooven en de driften te beteugelen, waar de rede meestal slechts den hoogmoed vleit, en voedsel geeft tot voldoening der driften.

Wij hebben in ons nummer van Woensdag medegedeeld een schrijven uit Brussel, waarin wordt gemeld, dat de Wel Eerw. Zeer Geleerde Heer F. van den Burgt uit Uden, distrikt Ravestein, thans te Leuven aan de Katholijke Universiteit verblijvende, benoemd zou zijn tot Professor van het Kerkelijk regt te Warmond, ter vervanging van den Wel Eerw. Hooggel. Heer Dr. Feije, die tot Professor aan de Katholijke Universiteit is geroepen. Wij kunnen thans melden, dat onze bijzondere berigten deze tijding hebben bevestigd, en dat deze verandering een aanvang zal nemen met aanstaande Paschen.

Het Pius-Verein, dat in Duitschland reeds zoo veel goeds gesticht heeft, heeft na de zaden van oneenigheid die dreigden te ontkiemen, verstikt te hebben, een nieuw leven aangenomen. Een man van een voortreffelijk karakter en een groot talent, de graaf van Stolberg, heeft de voornaamste steden van Duitschland doorreisd, hoofdzakelijk om kennis te nemen van de hinderpalen die men te vermijden en van de beginselen die men te volgen heeft. Daaruit is een algemeen programma ontstaan, dat te Regensburg is gedrukt.

Terstond heeft zich, als hulp-vereeniging, eene tweede Associatie gevormd onder het patronaat van den H. Bonifacius, apostel van Duitschland. Zij zal die Katholijken te hulp komen, die in Protestantsche landen verspreid zijn en zal scholen stichten voor hun gebruik. De Bisschoppen moedigen op alle mogelijke wijzen de pogingen aan, welke met zulk een lofwaardig doel worden aangewend.

Het programma hetwelk met algemeene stemmen in de Vergadering van Regensburg is aangenomen, is van den volgenden inhoud:

»*Verklaring der Associatie, genaamd* PIUS-VEREIN, *met eenparige stemmen aangenomen in de algemeene vergadering gehouden te Regensburg in de maand October* 1849.

»Er heeft zich zeer onlangs te midden van eenige plaatselijke onderverdeelingen der katholijke Associatie een verschil van gevoelen geopenbaard, waardoor de welvaart van het werk in gevaar en tegelijker tijd de katholijke zaak in ons vaderland in ongelegenheid zou hebben kunnen gebragt worden. Dit geschil, grootendeels ontstaan door misverstanden, welke in den tijd dien wij beleven maar al te gemakkelijk te begrijpen zijn, had betrekking op het hoofddoel der Associatie, en hoofdzakelijk op de houding, die zij moet aannemen tegenover de staatkundige kwestien. Het is van de dringendste noodzakelijkheid dat wij duidelijk begrijpen wat wij willen en wat wij niet willen, dat wij daarvan aan ons zelven vooral rekenschap geven, en dat wij het vervolgens openlijk, eenvoudiglijk en rondborstig verklaren.

»Vermits de vrijheid van vereeniging een voor alle Duitschers erkend regt is, hebben zich overal in Duitschland vertakkingen van de Katholijke Associatie gevormd die elkander, gelijk de aard van ons geloof het mede brengt, aanzien als leden van hetzelfde ligchaam, vermits zij in de Kerk leven. Gevolgelijk worden er van tijd tot tijd algemeene bijeenkomsten gehouden, werwaarts de afgevaardigden van alle onderverdeelingen zich begeven om hunne denkbeelden te wisselen en hunne algemeene belangen te bespreken.

»Er zijn drie zaken, welke iedere vertakking zich ten doel moet stellen, t. w. de kennis van alle feiten of gebeurtenissen die de katholijke zaak betreffen; de wetenschap van hetgeen in den tegenwoordigen stand van zaken alle Katholijken aangaat; en eindelijk de beoefening van allerlei goede werken die in staat zijn om den maatschappelijken toestand te verbeteren, naarmate de plaatselijke omstandigheden zulks toelaten en de medewerking der geloovigen daartoe vereischt wordt. Zij die zich vereenigd zien door den band van één eenig en katholijk geloof, moeten en willen deze gemeenschap tot verwezenlijking brengen door de gemeenschappelijke oefening der Christelijke liefde, en voornamelijk door *het gemeenschappelijk gebed*.

»Het groot belang van onzen tijd, dat alle Katholijken evenzeer aangaat, is *de vrijheid der Kerk*. De Kerk moet vrijgemaakt zijn van de verderfelijke en heillooze beletselen, waarvan zij was omsingeld door de staatkunde van een tijd, die zoo wij hopen voor altoos voorbij zal zijn. De Kerk heeft, als een voorwaarde van haar leven, behoefte aan de vrijheid van haar onderwijs, aan de vrijheid harer eeredienst, aan de vrije gemeenschap van haar Opperhoofd met hare ledematen, aan de vrijheid van vereeniging harer leden tot een doel, welk ook, van het geestelijk leven, mits het op kanonieke wijze goedgekeurd zij.

»De Katholijke Associatien verstaan de vrijheid niet, en kunnen die niet verstaan in den zin en de uitgestrektheid, als uitgedrukt en bepaald is door de Bisschoppen in de maand October jl. te Wurzburg vergaderd. Zij moeten — gelijk het aan hare leden, die bovendien trouwe kinderen der Kerk zijn, past — verklaren dat zij besloten hebben, zich te gedragen overeenkomstig die besluiten; te gehoorzamen aan alles wat de Duitsche Bisschoppen nog later zouden kunnen uitvaardigen of verklaren, met betrekking tot het bovengezegd doel; de Bisschoppen met Gods hulp uit al hun vermogen en met alle wettige middelen te verdedigen en te ondersteunen, ten einde dat doel te helpen bereiken.

»Wat nu de houding der verschillende vertakkingen ten aanzien der staatkundige kwestie betreft, het is noodig dat zij in een tijdsgewricht, dat de strekking heeft om alle banden van orde en maatschappij te ontbinden, het in eenig opzigt als hare roeping beschouwen en als een heiligen pligt van niet de vernieling, maar het behoud ten dienst te staan. In de overtuiging dat, onder welken regeringsvorm het ook zij, de ware christen ook de getrouwste burger zijn zal, moeten zij ook trachten dat doel in de eerste plaats te bereiken, en wel voornamelijk door de leden der Associatie te versterken in het christelijke leven en in de gehoorzaamheid aan de Kerk, en ook hiertoe is de vrijheid der Kerk een noodzakelijk en onontbeerlijk middel.

»Ook moeten de onderverdeelingen der Associatie beoogen van, als het resultaat hunner overtuiging en hunner handeling te verkrijgen, dat ieder harer leden zijne burgerlijke pligten naleve, zonder in aanmerking te nemen de godsdienstige gezindheid van het wereldlijk gezag, waaronder hij zich onmiddellijk geplaatst vindt, en gelijk ieder onzer die zou wenschen vervuld te zien, ingeval het gezag aan zijne handen ware toevertrouwd. De Katholijke Associatien moeten dus trachten den antichristelijken geest der systematische en hatelijke oppositie tegen elk gezag te bestrijden, eene oppositie, die daar heen strekt om elke regering onmogelijk te maken.

»De vertakkingen der Associatie mogen niet in den waan verkeeren, dat haar de taak is opgedragen, van als zoodanig partij te trekken voor hetgeen alleenlijk de vormen van den Staat en de maatregelen van beheer aangaat, maar ieder lid moet zich beperken binnen den kring, die hem door het grondwettig beginsel, gelijk hier boven betrekkelijk deze vraagstukken is gezegd, is afgebakend, en als individu moet hij zijne algeheele natuurlijke en burgerlijke vrijheid behouden.

»Dit heeft betrekking op hen, die tot de aanstaande staatkundige hervorming van Duitschland zouden kunnen of zouden moeten medewerken. De Katholijke Associatie, als zoodanig, moet het als een door den aard der zaken en door het belang der Kerk opgelegden pligt beschou-

wen, ten dien opzigte de striktste onzijdigheid in acht te blijven nemen."

Z. M. heeft benoemd tot rector magnificus bij de hoogeschool te Leyden, voor het academiejaar 1850 — 1851, den hoogleraar J. de Wal.

Door Z. M. is, met ingang van den 1 Feb. aanstaande, bevorderd tot vice-admiraal, de schout-bij-nacht E. B. van den Bosch, benoemd kommandant van Zijner Majesteits zeemagt in Oost-Indie en inspecteur der marine aldaar; en tot schout-bij-nacht, de kapitein ter zee H. H. T. Coops, directeur en kommandant der marine te Vlissingen.

Z. M. heeft benoemd tot griffier bij het kanton-geregt te Terborg, Mr. R. L. F. A. Vaillant, thans regterplaatsvervanger in de arrondissements-regtbank te 's Gravenhage, alsmede tot directeur van het postkantoor te Arnhem, den heer G. W. Muller Massis, thans hoofdcommies op hetzelfde postkantoor, welke laatste betrekking voorloopig niet zal worden vervuld.

Z. Exc. de Minister van Buitenl. Zaken, voorloopig belast met het bestuur van het departement voor de zaken van de R. K. Eeredienst, heeft de Heeren kerkvoogden der onderscheidene R. K. ressorten, bij circulaire uitgenoodigd, om de noodige aanschrijvingen aan hunne onderhoorige geestelijken uitte vaardigen ten einde 's Koningsverjaardag zoowel in dit als in volgende jaren godsdienstig herdacht worde op den 19 Februarij, wanneer die op een Zondag invalt; en anders op den eersten Zondag welke daarop volgt, zoodat dit jaar deze godsdienstige herdenking op 24 Febr. zal plaats hebben.

Bij den Raad van State zijn thans onderscheiden wetsontwerpen aanhangig, o. a. een op de hoogheemraadschappen; ook is er sprake van eene in overweging zijnde verandering in de verordeningen op de binnenlandsche paspoorten.

De Hooge Raad heeft de twee gronden, die aangevoerd waren ten bewijze van het onregtmatige der tolheffing door de Maatschappij van het Zwolsche Diep; bij arrest van 25 dezer verworpen. Hiermede is echter de tolkwestie nog niet uitgemaakt: de *Drentsche Courant* zegt daaromtrent: „Het blijkt uit dat arrest even als uit het daarbij bevestigde vonnis der Regtbank van Zwolle, dat in deze zaak alle middelen niet tegen de Maatschappij zijn aangevoerd, en dat de aangevoerde middelen niet op de voor de Maatschappij nadeeligste wijze zijn aangedrongen: de Hooge Raad schijnt dit zelve te hebben gevoeld ten aanzien van de concessie en van het punt, dat het Zwolsche Diep is een publicke stroom. De zaak van Gort van Hoogeveen tegen de Maatschappij over den tol zal in 't laatst van Februarij voor de Regtbank te Zwolle bepleit worden."

Bij de Prov. Staten van Noord-Brabant, den 28 dezer te 's Bosch buitengewoon bijeengekomen, is voorgebragt eene missive van den minister van binnenlandsche zaken, houdende kennisgeving: 1. dat op de Provinciale begrooting over 1850, ten laste van het rijk waren voorgedragen ƒ 700 in buitengewone uitgaaf ter bezoldiging van hulpgeëmploijeerden voor de directe belastingen, het kadaster en de gemeenten-comptabiliteit; 2. dat daarbij voor den arr.-betaalmeester te 's Bosch werd voorgedragen ƒ 400 toelage, als belast met de provinciale comptabiliteit; 3. dat mede voor dien betaalmeester was voorgesteld eene provisie van ƒ 61.20, als belooning wegens de uitbetaling der interessen eener prov. leening van ƒ 300,000. Dat de eerste en laatste som door Z. M. den Koning niet konden worden goedgekeurd en dat de tweede som met ƒ 100 verminderd moest worden voorgedragen, met uitnoodiging aan het gewestelijk bestuur, om opgemelde begrooting in dien zin te wijzigen en andermaal ter goedkeuring aan Zijne Majesteit den koning in te zenden. — Na eenige discussie deswege te hebben gehouden is er eene commissie benoemd, welke een uur daarna rapporteerde, dat de eerste som diende te worden behouden, en zulks wel voornamelijk op grond, dat door het wegvallen der district-commissarissen de buitengewone geëmploijeerden en schrijfloonen voor de meerdere werkzaamheden, daardoor in de bureaux ontstaan, meer noodzakelijk waren geworden; dat de tweede som, ingevolge het verlangen, met ƒ 100 kan worden verminderd en eindelijk, dat de derde som zou kunnen wegvallen. Zoodat het vermoedelijk batig saldo ad ƒ 9421.51 met ƒ 161.20 zou moeten worden vermeerderd, met welk rapport de vergadering zich heeft vereenigd, aan gedeputeerde staten overlatende, aangaande den 1sten post die omschrijving in den zin van het besluit te geven.

In Zeeland heeft zich eene vereeniging gevormd om, in verband met de zoo dringende behoefte aan arbeid, een nieuwe tak van industrie daar te stellen door mestbereiding op groote schaal.

Met regt toch is herhaalde malen van verschillende zijden gewezen, op den zoo rijken schat van mest-speciën, welke in ons vaderland onaangeroerd blijft liggen en die, nuttig aangewend, het nationaal vermogen met tonnen gouds zoude vermeerderen.

De heer Sloet voorspelde het, dat er mesthandelaren in het groot zouden komen, voor wie de geringe man of het arme kind, in kleine hoeveelheden, de grondstof van zijnen handel uit alle schuilhoeken zal opsporen, om daarin ook gedurende den winter, wanneer er niets te bouwen valt, een bestaansmiddel te vinden; er bijvoegende, dat wij voorzeker alsdan niet noodig zullen hebben den vogeldrek van de rotsen op de kusten van Amerika of Afrika te ontbieden.

Een ingezetene te Goes, de heer O. Verhagen, heeft, naar het schijnt, dien wenk begrepen, en, dank hebbe zijne bekende ondernemingsgeest, de proef, door hem in het afgeloopen jaar genomen, belooft den besten uitslag.

Duizende lasten van de allerbeste mestspecie zijn reeds door hem bijeen verzameld en liggen ter aflevering gereed, waarvan de prijs, naar wij vernemen, zoo matig is gesteld, dat aan eene geregelde verkoop niet te twijfelen valt.

Wij bevelen deze onderneming bij den landbouw in ons vaderland aan, en gelooven daarmede eene dienst te bewijzen aan het algemeen. (*Goessche Courant.*)

ARNHEM, 29 Januarij. Het ijs in de Rijn voor deze stad is heden morgen te half 3 ure losgegaan en drijvende geraakt; thans (10 ure) zit het weder vast, zoodat men gelooft dat het zich benedenwaarts heeft opgestopt; ook op den IJssel voor Westervoort was het ijs tenzelfden tijd drijvende, doch ten zes ure weder vast. De Gouverneur der Provincie heeft de verzakking van den dijk bij het Spijkerveer, in oogenschouw genomen.

— 30 Jan. Gisteren namiddag is het afgeschoven, zoodat wij na dien tijd blank water hebben, dat, daar het ijs zich aan de Koeweide weder heeft vastgezet, in de laatste 24 uren 145 duim is gewassen. Nu en dan passeren hier vele zware stukken ijs. — Het water staat hier aan de paal 5 el 7 palm 5 duim.

NIJMEGEN, 30 Jan. Gisteren avond ten 8 ure is het ijs in de rivier de Waal voor onze stad, na in den achtermiddag twee maal in beweging geweest te zijn, voor goed los gebroken; de waterstand was 5 el 5 duim; het dreef tamelijk snel door; ten half elf zette het zich weder vast met eene waterhoogte van 5 el 59 duim; het ijs zit dik op elkander geschoven, en bij zulk een stand der rivier mag het vooruitzigt, vooral daar de dezen nacht ingevallen vorst het ijs sterker gemaakt en de oevers die het had tot speling toegevroren zijn, allerakeligst genoemd worden.

— 11 ure. De rivier is nog wassende; hare hoogte is, 6 el 20 duim. Een kwartier uurs boven de stad is zoo ver het gezigt reikt open water, zoodat, terwijl nog geen bovenlandsch ijs is afgekomen, het zeker is dat het zich ook daar wederom heeft vastgezet; de Hollandsche post kwam over de Groenlanden eerst ten 10 ure hier aan.

— Half 12. Zoo op den oogenblik is het ijs weer drijvend, het water sterk wassend. (*N. N. C.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 29 Januarij. De zitting der Wetgevende Vergadering was heden zeer onbeduidend Na eenige werkzaamheden van plaatselijk belang werd de discussie hervat over de spinfabrieken. Art. 1 tot 9 zijn aangenomen.

— De herziening der constitutie is thans het wachtwoord der ordelievende partij. Bijaldien die herziening niet spoedig plaats grijpt, zeggen de bladen dier partij, dan nadert Frankrijk eene onvermijdelijke krisis. De berigten uit de departementen blijven steeds zeer onrustbarend wegens de vorderingen der socialistische propaganda, zoodat deze niet dan door krachtige maatregelen kunnen worden te keer gegaan.

— Volgens de *Bulletin* zijn de berigten uit de departementen akeliger dan men zich te Parijs kan voorstellen. Het socialismus heeft zich gedecentraliseerd om uit den omtrek op het middelpunt te werken. Parijs dat zoo menigmaal ten ondergang van het land heeft gestrekt zal het nu moeten redden, en die redding bestaat alleen in de herziening der constitutie.

— De *National* berigt weder de afzetting van een paar maires, alsmede van een zevental onderwijzers door de arrondissements comités.

— De *Constitutionnel* verklaart, dat het uitstel der verkiezingen te wijten is aan het ongunstige weder.

— Men leest in de *Univers:*

„Met zeer onnaauwkeurige bescheiden toegerust, heeft men geheel en al onware denkbeelden verspreid aangaande de meening van Hunne Hoogw. de Bisschoppen in Frankrijk over de onderwijs-wet.

„Indien de meeste onzer Bisschoppen, in weerwil der intrigues, die het echter hier de plaats niet is naar hare waarde te schatten, tot nog toe gemeend hebben het stilzwijgen in acht te moeten nemen, betaamt het zeker niet aan eenvoudige geloovigen, noch zelfs aan priesters om hun eene openbare rekenschap af te vragen hetzij van de redenen van hun stilzwijgen, hetzij van de gevoelens die zij niet openbaren.

„Zij alleen zijn bevoegd te oordeelen over den geschikten tijd en over de noodzakelijkheid hunner akten en daden, even zoowel als over den maatregel, waarbij zij besluiten die akten en daden openbaar te maken.

„Na deze onwederlegbare beginselen te hebben herinnerd, moeten wij daar nog bijvoegen, dat men, wanneer het oogenblik gekomen is, zien zal of hetgeen wij tot hiertoe beweerd hebben, niet ten volle uitkomt.

„Men zal dan de waarheid weten aangaande de brieven of memorien die onze Bisschoppen aan den H. Vader den Paus hebben gerigt. Dan eerst zal men weten wat zij van het wetsontwerp denken. Dan zal men zien wat die onbeseffelijke ontkenningen waard zijn, die in de hevigheid van den strijd aan zekere feiten, aan juist aangeduide texten gegeven zijn. Intusschen gelooven wij de volgende regelen te kunnen aanhalen van een brief door een achtenswaardigen Bisschop in het Zuiden van Frankrijk geschreven:

„Mgr. de Bisschop van Chartres heeft openlijk zijn „gevoelen uitgedrukt over het betreurenswaardig wets„ontwerp van de Falloux, tot regeling der vrijheid van „onderwijs. Ik hoop dat het u niet onbekend zal zijn, „dat een groot aantal zijner ambtgenooten volkomen zijn „gevoelen deelen."

„Een brief medegedeeld door de dagbladen der departementen verzekert dat de memorie van Mgr. den Aartsbisschop van Reims door een twintigtal prelaten onderteekend is."

— Volgens de *National* heeft Bonaparte het ontwerp doen intrekken over de verantwoordelijkheid der agenten van het uitvoerend bewind, dat aan het onderzoek van den staatsraad onderworpen was. Deze intrekking komt, droevig genoeg, overeen met de dikwijls herhaalde geruchten van kwaadwillige plannen tegen de Constitutie.

— Jerôme Bonaparte, de oom van den President, geniet als maarschalk van Frankrijk 40,000 fr. en als gouverneur der invaliden voortaan eene gelijke som (tot dusverre 60,000 fr.) 's jaars. Zijn inkomen bedraagt dus thans 80,000 fr.

— Engeland heeft op nieuw, zegt de *Patrie*, van Griekenland de teruggave der betaalde achterstallige gelden der leening gevorderd, welke onder garantie van Frankrijk, Rusland en Engeland gesloten was. Griekenland heeft zich onder Frankrijks bescherming geplaatst.

— Volgens de *Toulonnais* worden er veel toebereidselen gemaakt tot de expeditie naar La Plata.

— De bijzondere vrienden van den President willen het blad *Napoleon* behouden hebben als een regtstreeksch orgaan van oppositie of verdediging, doch den toon wenschen zij een weinig gematigd te zien.

— De heer de Falloux heeft Genua bezocht, alwaar hij door den generaal La Marmora met onderscheiding is ontvangen. Men denkt dat hij zijne reis tot Rome en Napels zal voortzetten. Volgens andere bladen heeft hij echter Nice niet verlaten.

— Eenige merkwaardige wapenen, door het leger in Italië naar Parijs opgezonden, zijn in het wapenmuseum alhier geplaatst.

— De *Gazette du Midi* meldt, dat de felle forst veel nadeel heeft toegebragt aan de wijngaarden.

— Te Parijs is een duivenpost tot stand gekomen, welke den overtogt van die stad naar Londen, in minder dan 4 uren tijds volbrengt. Voor de variatien der Parijsche beurs is deze post-gemeenschap van uiterst veel belang. Onder deze duiven-vlugt bevindt er zich een, welke reeds 48 malen de reis naar Londen heeft gedaan, en voor welke men aan den eigenaar eene som van ƒ 1200 heeft geboden.

— In het dorpje Montcuq, Departement du Lot, is dezer dagen een droevig ongeluk gebeurd; de pastoor van St. Hilaire en een stukadoor hebben eenen vreesselijken dood ondergaan. De Kerk van Montcuq, eene oude abdij, was sinds eenigen tijd in een staat van verval, die het instorten van het gewelf deed vreezen; daarenboven had de jongste regen door eenen hevigen vorst gevolgd, de scheuren in den muur nog veelvuldiger gemaakt. De pastoor die zich van den stand van zaken wilde vergewissen, is met een stukadoor op het gewelf geklommen en heeft het geheel overgeloopen. Het gebouw scheen stevig genoeg te zijn en beiden wilden weder weggaan, toen men een vreesselijk gekraak boven het koor hoorde, het gewelf openscheurde en de pastoor op den vloer der Kerk dood viel. De stukadoor, die hem in zijn gevaarlijk onderzoek was gevolgd, is een oogenblik aan zijn jas blijven hangen en reeds snelde men ter hulp, toen het laken losscheurde en de ongelukkige insgelijks nederviel. Toen men de puinen wegruimde, heeft men twee schrikkelijk verminkte lijken gevonden.

MADRID, 23 Jan. Heden hebben de Kamers geen zitting gehouden; de debatten over de gevraagde magtiging tot het innen der belastingen zullen waarschijnlijk tot Zaturdag 26 Jan. duren. Na die bekomen magtiging zal het ministerie voorzeker de zitting sluiten.

ENGELAND.

LONDEN, 26 Jan. De kamer van koophandel te Manchester heeft aan het gouvernement een verzoekschrift ingediend, waarin zij den wensch te kennen geeft, dat er een onderzoek worde ingesteld naar de middelen, om de katoen cultuur in Indië uit te breiden. De berigten uit de Vereenigde Staten over het deficit in den katoenoogst hebben aanleiding tot dezen stap gegeven. Daarbij komt nog de voor Engeland verontrustende vooruitgang der Amerikaansche nijverheid, welke langzamerhand meer en meer van de grondstof gebruiken zal, die de grond der Vereenigde Staten oplevert.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 28 Januarij. De uitslag der zitting van Zaturdag avond heeft niemand voldaan zelfs de aanhangers van het ministerie niet, aangezien het amendement van graaf v. Arnim slechts eene meerderheid heeft verkregen van 12 stemmen terwijl deze aanneming van het erfelijk Pairschap slechts daaraan is toe te schrijven, dat de Poolsche leden niet hebben medegestemd. Over het algemeen worden de belangrijkste beslissingen slechts genomen met eene zeer geringe meerderheid. De uitslag der zitting is des nachts nog aan Z. M. op Charlottenburg bekend gemaakt.

In hare zitting van heden heeft de Tweede Kamer zich bezig gehouden over de budgetkwestie.

Op het einde der zitting heeft de President verklaard dat de Kamer misschien hare zittingen voor het einde van Februarij zal moeten sluiten, omdat alsdan het mandaat der Eerste Kamer vervalt; v. Manteuffel verlangt dat zij zich het eerst zal bezig houden met de wet op de associatien en vereenigingen, terwijl weder andere afgevaardigden, andere onderwerpen voorstellen. De eerstvolgende zitting is vastgesteld op den 30 Jan.

— Gisteren morgen heeft het ijs voor Frankfort zich plotseling in beweging gesteld, op het oogenblik dat het nog met schaatsenrijders en nieuwsgierigen bedekt was. Men kan zich begrijpen hoe een ieder zich haastte naar den oever te snellen, welke allen dan ook nog gelukkig bereiken.

— De Tweede Beijersche Kamer heeft hare beraadslaging over het wetsontwerp, dat het regt van vereeniging regelt, ten einde gebragt, en het bij eind-stemming met 76 tegen 55 stemmen aangenomen.

— (*Per Telegraaf*) De Eerste Kamer heeft in hare avondzitting van gisteren de verdere besluiten der Tweede Kamer wegens de Koninklijke boodschap van 7 Januarij na elkander met groote meerderheden van stemmen aangenomen.

De afgevaardigde Heinrich von Arnim, uitte eenigen twijfel, of nu de bezwering der constitutie van den kant der kroon wel volgen zoude. Daarom herinnerde de minister van Manteufel aan zijne in de centrale commissie gedane belofte, in gevalle de eerste Kamer de besluiten der tweede Kamer zoude aannemen.

HAMBURG, 28 Januarij. Den 6 April e. k. zal de stoomboot Helena Sloman, kapt. Paulsen, voor het eerst van hier naar New-York zeilen, en den 15 Junij, 24 Augustus en 31 October dezes jaars weer van Hamburg derwaarts stevenen. Dat de onderneming zal gelukken en spoedig eene tweede nieuw gebouwde stoomboot in de vaart zal komen, waarna de dienst maandelijksch zal worden, is des te minder te betwijfelen, daar de vracht zeer laag gesteld is; dezelve bedraagt, voor elk volwassen persoon met zijn pakkaadje en den kost, voor de eerste kajuit *f* 270, voor de tweede kajuit *f* 144, en voor het tusschendek *f* 90.

ITALIE.

Het *Giornale di Roma* berigt 19 Januarij dat het Fransche 13e linie-regement Rome verlaten heeft. Een bataillon is naar Viterbo, en het ander naar Civita-Vecchia vertrokken, alwaar het 't 50e regement vervangt, dat naar Frankrijk terugkeert. Daags te voren was ook een bataljon van het 68 regement naar Civita-Vecchia vertrokken, alwaar het naar Algiers wordt ingescheept.

De *Statuto* verhaalt dat 100 moordenaars met jagtgeweren gewapend den 17 Januarij des nachts te Cotignala bij Faenza in Romagna in een koffijhuis en andere woningen binnengedrongen zijn, er de menschen uitgehaald en tien huizen geplunderd hebben. Ook de gemeentekas is geroofd. De karabiniers, die te hulp kwamen, werden aan handen en voeten gebonden en met den dood gedreigd.

In de Sardinische Kamers zijn den 24 de beraadslagingen voortgezet over het ontwerp der 4 millioen rente. Graaf Cavaur beantwoordde de rede door Brofferio daags te voren uitgesproken. Er liet zich daarop een schel gefluit hooren en zelfs de redevoering des ministers van binn. zaken werd met zulke luide teekens van afkeuring begroet dat de zitting een half uur moest geschorst worden. Nadat de zitting was hervat, herriep Brofferio hetgeen hij den vorigen dag tegen Cavour gezegd had. Pescatore wilde het cijfer der leening verminderd zien. Nigra, minister van finantien verzette zich hier tegen en zeide dat het ministerie steeds de meeste spaarzaamheid in acht had genomen; dit werd door Moja weersproken. De beraadslaging wordt tot den volgenden dag verdaagd.

Terwijl sommige bladen het nieuwtje opdisschen, dat Lombardye aan den meestbiedenden uit de hand te koop is, meldt de *Schwabische Merkur*, dat de constitutie voor het Lombardisch-Venetiaansch Koningrijk gereed ligt. Het zou eene *Italiaansche Kamer* bekomen, en uitgebreider regten dan de overige deelen der Oostenrijksche monarchie genieten.

BELGIE.

BRUSSEL, 30 Jan. De Kamer van vertegenwoordigers heeft gisteren de beraadslagingen voortgezet over de graanwetten, doch zonder tot eene stemming te komen. Luesemans bestreed het ontwerp hetwelk door den minister van finantien werd verdedigd.

— De Senaat is tegen 7 Februarij bijeengeroepen.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 31 Januarij.

BEVALLEN (28 Jan.): J. Palmboom, geb. Kerkhoven, D. — (29 Jan): S. Mendes da Costa, geb. Teixeira de Mattos, Z. - M. P. F. Michell, geb. Groen, D. — (30 Jan.): E. Cahen, geb. Mendes, Z. - A. Masman, geb. Hoofts, Z. - M. E. Boerlage, geb. Claasen, D.

OVERLEDEN (23 Jan.): J. Vos, 59 j. — (24 Jan.): M. Toesma, 60 j. — (26 Jan): M. Bogers, geb. Tormijn, 70 j. — (27 Jan.): S. H. Wensel, 19 j. — (28 Jan.): J. W. Meyboom, 8 dagen.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 31 Januarij.

Door voortgezette inkoopen van Koffij, op speculatie heeft men heden goed ordinatr Java met 37 cs. bij partij betaald.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			30 JAN. 4¼ u. gebl.	31 JAN.		4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.			$55\frac{9}{16}$	$55\frac{9}{16}$	a	55⅜	$55\frac{9}{16}$
Dito Dito	3	»	65⅛	$65\frac{5}{16}$	.		
Dito Dito	4	»	85¾	$85\frac{1}{16}$	.	85¾	
Dito Obligatien O I.	4	»	84¾		.		
Amortis. Syndic.	3½	»	87½	87½	.		
Handel-Maatschappij	4½	»	170		.		
Aand. Rijn-Spoorweg	»	»	91¼		.		
Aand. Holl. S. M.		»			.		
Obligatien	»	»			.		
BELGIE, Obligatien 1844	»	»			.		
Cert. bij de Belg. Bank	2½	»	$48\frac{1}{16}$		.		
Dito bij Rotsch. en Volksv.	»	»	48¼	$48\frac{1}{16}$	.	48⅛	
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	»	$12\frac{15}{16}$	$12\frac{13}{16}$	.	12⅝	
Dito Dito » 510	»	»	$13\frac{1}{16}$	$13\frac{1}{16}$	.		
Dito Onbep. Stukken	»	»	$12\frac{9}{16}$		.		
Dito	3	»	37⅜	37¼	.		
Dito Binnenl. 2400 P.	»	»	29¾	29¾	.		
Coup. *Ardoins*		»	$9\frac{1}{16}$	8½	.	9⅛	
Passive		»			.		
Fransche Uitgest.		»		3¾	.		
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu 4		»	36	36	.	36⅛	
Dito Dito	»	»	$37\frac{5}{16}$	37⅛	.	$37\frac{11}{16}$	37⅝
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	»	105⅜	105⅜	.	1.5¼	
Dito Dito 1828 en 1829	»	»	105⅛	105⅛	.		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»	»	94¾		.		
Dito bij *Hope*	5	»	86⅛	86⅛	»		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	»	»	84⅜	85⅛	.	85¼	
Cert. te Hamburg	5	»			.		
Inschrijving in Assignat.	6	»			»		
Cert. van dito	»	»			.		
POLEN, Aand. à fl. 500	4	»	141¾		.		
Dito met Lot. » 300		»			.		
AMERIKA, Bank-Actiën	5	»	$4\frac{5}{16}$	$3\frac{15}{16}$	.	4⅛	4
FRANKRIJK, Obligatien	3	»	54⅜	54½	.	54⅜	$54\frac{9}{16}$
PRUISSEN, Aand. met Lot. fl. 50		*f*			»		
OOSTENRIJK, Metalliek	5	pCt.	84⅞	81⅜	.	81½	
Dito	2½	»			.		
Dito Nieuwe	5	»	86½	86	»	86¼	
Ween. Bank bij *Goll en C.*	»	»	88		.		
Dito	4	»	71¾	71⅝	»		
Aand. met Loting fl. 500	.	*f*			»		
Nieuwe dito . . » 250		»			»		
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5	pCt.			»		
BRAZILIE te Londen 1824	5	»		90	.		
Dito Leening 1843	5	»		87½	»		
PERU	4	»	70	70½	.	71	
MEXICO	5	»	$29\frac{5}{16}$	$29\frac{5}{16}$	»		
GRIEKENLAND	5	*f*	5⅜	5⅝	»	5¾	
VENEZUELA 6 pCt. nu	2¾	»	33½	32¾	»	33	
NEW GRENADA 6 pCt nu	1½	»	$19\frac{15}{16}$	19	»	19½	19⅛
ECUADOR		»	$3\frac{15}{16}$	$3\frac{15}{16}$	»		
Coup. Ecuador		*f*			»		
» Grieken		»			»		

Peru uitg. 29; ¼; Ven. 12¾; onb. 12⅝; Gren. 4¾, $\frac{15}{16}$.

In Binnenl. fondsen was handel en variatie onbelangrijk. Belgische en Fransche fondsen een weinig flaauwer. Spaansche prijshoudend. In Portugeesche was wel affans en bleven ruim ¼ pCt hoger dan gisteren. Russische iets beter, Oostenrijksche daarentegen meer aangeboden, flaauwer. In Zuid-Amerikaansche fondsen was de stemming algemeen zeer flaauw, met uitzondering van Peruanen welke ruim ½ pCt williger waren; Amerik. Bank-Actien door verscheidene verkoopen ruim ¼ pCt. minder.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pc., Prolongatie 2½ pc., Disconto 2½ pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56¼; Zigt Parijs 56⅜; 2/m. Londen 12,—; Zigt Londen 12,05; 2/m. Hamburg $34\frac{15}{16}$; Zigt Hamburg 35; 2/m. Lissabon 42; 3/m. Porto 42; 2/m. Petersburg 1,87½.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 30 Jan. Belg. leen. 2½ pc. 50¾, 5 pc. 98¼; 4½ pc. 91; Spanje Ard. 5 pc. $12\frac{9}{16}$; Binnenl. 3 pc. $29\frac{11}{16}$; Coupons —; Rom. Leening 80¼.

PARIJS, 29 Jan. Fr. 3 pc. 58,—; 4 pc. 75,25; 5 pc. 95,35; 5 pc. N. —,—; Schatk. —,—; Bank-Act. 2385,—; Belg. 1840, 5 pc. —; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. 91½; 2½ pc. 50⅜; Nap. 5 pc. 93.50; Spanje 3 pc. Binnenl. 29⅝; 3 pc. Buitenl. —; 5 pc. Act. Rente —; Piem. Leen. 1834 980,—; 1849 970; Rom. leen. 86.

LONDEN, 29 Jan. Cons. op tijd 96¼ a 96⅜; Braz. 88 a 89; 1829/39 87 a 88, Ecuad. 4½ a 4¾; Ven. 31½ a 32; Uitg. 12¾ a 13; Gren. 18¼ a 18¾; Uitg 4½ a 4¾; Denem. 3 pc. 72 a 74; Holl. 2½ pc. 55¼ a 55¾; id. 4 pc. 85¾ a 86¼; Mexico 29¼ a 29⅜, Peru 4 pc. 72¾ a 73¼; Port. 3 pc. 35½ a 36½; 4 pc. 36¾ a 37¼; 5 pc. 83 a 85; Rusl. 1822, 5 pc. 109½ a 110½; Spanje 5 pc. 18⅝ a 19⅝ id. 3 pc. 36½ a 37; id. Coupons — a —; id. Passive 3¾ a 4.

FRANKFORT, 28 Jan. Met. 5 pc. 85; 4 pc. 66¼; 2½ pc. 45; Bank-Actien 1250; Darmst. Lot. fl. 50, 73; id. fl. 25, 28; Badensche Lot. fl. 50, 53½; id. fl. 35, 32½; Nassaus. 24½; Holl. 2½ pc. 55½; W. S. 4 pc. 85¾; Sijndic 3½ pc. 86½.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den eersten dezer op 18° breedte, 39° lengte Samarang, kapt. Immink, van Batavia naar Rotterdam.

Kap. Henzing, van Batavia naar Rotterdam, in Brouwershaven binnen, rapporteert in het kanaal gezien te hebben, het schip Ternate, kapt. Cars Tzn., van Batavia naar Rotterdam, hebbende loodsen aan boord.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Dekker, Agneta 4,857 b. Koffij, 2,095 kann. Suiker, 1,000 st. Huiden, 775 sch. Tin, 1,923 b. Bindrottingen, N. H. M.

TJILATJAP, Latjes, Maxilimiliaan Theodoor 6,430 b. Koffij, 538 k Indigo, 487 sch. Tin, 1,639 boss. Bindrottingen, N. H. M.

SURINAME, Warssen voor Medevoort, Natalie 30 v. Suiker, 20 punch. Rum, 20 b. Katoen, E. J. F. van der Schrieck; 78 v. Suiker, Charbon en Zoon; 8 v. dito, U. Wilkens en Comp; 24 v. dito, J. J. Poncelet en Zoon; 42 v. dito, G. C. Bosch Reitz; 18 v. dito, A. Kerstiens; 45 v. dito, P. Poel en Zoon; 21 v. dito, Broen en Comp; 27 v. dito, J. A. Kleeblad; 40 v. dito, F. Smelt en Zoon; 35 v. dito, J. D. Altmann; 80 v. dito, Ordêr.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Voogd Anspach, Australia: 3260 b. Koffij, 2423 kan. Suiker, 774 sch. Tin, 1000 st. Huiden, 1339 boss. Bindrottingen, N. H. M.

BATAVIA, Henzing, Buitenzorg: 2600 b. Koffij, 1356 kan. Suiker, 494 sch. Tin, 1262 boss Bindrottingen, N. H. M.

BANTAM, Visser, Helena Christina: 6,875 b. Koffij, 168 f. Noten, 182 c. Indigo, 488 sch. Tin, 405 boss. Bindrottingen, N. H. M.

MIDDELBURG.

BATAVIA, Giltjes Lzn., Zeepaard: 4,080 b. Koffij, 2,27 kann. Suiker, 851 sch. Tin, 2,728 boss. Bindrottingen N. H M

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 30 Januarij in lading naar:

Keulen.	Joh Itschert, Frederica.
»	G. J. Breinck, Kolln N°. 21.
Maintz.	J Leijdekker, Maintz N°. 2.
Manheim.	P. M. Itschert, Fortuna.
Frankfort	J. Itschert, Frankfort N°. 2.
Straatsburg	J. Arnheiter » » 8.
Dusseldorp, Neuss en *Urdingen.*	W van Maanen, Niederrein No. 9.

Rijnhoogte — ARNHEM 30 Jan. 5 el 75 duim.
KEULEN 30 » 14 voet 11 »

MENGELWERK.

Het jonge Duitschland en het Communisme in Zwitserland.

(*Slot.*)

Hoe sluw en trouwloos Marr ook moge zijn, toch laat hij genoegzaam de lage berekeningen zijner zelfzucht merken. De propoganda maakte gebruik van zijne ellendige begaafdheden, maar zij stelde nooit vertrouwen in hem. Vergeefs poogt hij zich te verheffen op de ergerlijke dingen die er bedreven worden, op de paradoxale stellingen die er worden vooruitgezet, en op de enorme plannen die er rondom hem worden gesmeed; vergeefs heeft hij met ijdel geblaas den naam van Robespierre aangenomen; zijne medepligtigen wantrouwen hem, zij drijven met hem den spot en voegen hem allerlei beleedigingen toe.

Standau noemt hem een kruidenier. Döleke, op wiens vriendschap en onbepaald vertrouwen hij zich zoo trotsch verheft, scheert den gek met den hoon die hem wordt toegevoegd. »Ik heb hartelijk gelagchen, schrijft hij, toen ik hoorde dat die van Zurich ons Robespierre toegezonden hebben." Schroder de leider der Zuricher club, zeide hem in het aangezigt: »Ik geloof dat een stroovuur van geestdrift geene ware overtuiging is, en zij die het hardst schreeuwen: Komt, laat ons de vorsten uit het land jagen, zijn dikwijls de meest slaafsche zielen."

Jegens zijn makker Heitmann, komt Schroder openhartiger uit voor zijn gevoelen aangaande Marr; zijne getuigenis is hier zelfs zoo verpletterend, dat wij ons wel zullen wachten van haar door eenige commentarie te verzwakken. Men oordeele: »Ik heb niet veel vertrouwen

in dien man; er zijn personen die zich van de clubs bedienen, zoolang zij die noodig hebben. Wat ons aangaat, wij kunnen *zulk tuig* best missen."

Het is zeker dat Marr in de progaganda van het »Jonge-Duitschland" eene groote rol speelde. Ofschoon jonger dan Döleke, was hij even slecht als deze, en de eenvormigheid hunner verwachtingen kaatst terug op elke bladzijde in het dagblad, waarin Wilhelm Marr b. v. aan dezen wreeden wensch lucht gaf: »Och mogt ik toch groote ondeugden, bloedige kolossale euveldaden zien, om niet langer die deugd te moeten aanschouwen, die mij verveelt en die alledaagsche zedeleer!"

Eene tweede verdienste die wij Marr toekennen en die aan zijn welbehagen in zijne eigene verdorvenheid voorzeker niet ongevallig zijn zal, is, dat hij van al zijne medestanders, van alle kopstukken van het »Jonge-Duitschland" aan de regters van Neufchatel de onzedelijkste geheime briefwisseling heeft kunnen toonen. Men vindt in die brieven, zegt het officieel rapport, zoo onkuische zinsneden, dat men, om ze over te nemen, de pen van een Rabelais of van een markies de Sade zou behoeven."

Marr geniete vrij dien roem! Is hij er naijverig op, wij zullen haar niet aan hem betwisten. Maar desniettemin willen wij niet dulden dat hij zich een oogenblik den valschen schijn geve van belangloosheid en van zelfopoffering voor de belangen des volks, nadat hij verhaald heeft dat hij zich aan de staatkunde had gewijd; immers dit woord wordt thans misbruikt voor de droeve bezigheid, die hij zonder hartstogt ging ondernemen, maar alleen uit koele berekening, om zich een bedrijf te verschaffen. Het staat hem ganseh niet fraai, Becker en Kuhman te bevitten, want hij was hun medepligtige in de socialistische industrie.

Wij willen ten bewijze daarvan slechts kortelijk aanhalen den volgenden brief, dien hij den 5 November 1843 uit Lausanne aan Dölcke schreef. Hij wachtte zich wel om van dien brief in zijne gedrukte bekentenissen melding te maken, en dit is eene reden te meer waarom wij dien in zijn geheel mededeelen:

»Ik heb aan Fröbel — zoo schrijft hij — mijn werk: *Over den Christelijken Staat* toegezonden. Misschien zal hij den moed hebben om mijn manuscript te koopen, en dan zal ik mij op eene fatsoenlijke wijze in de kleeren kunnen steken.

Stendau en Hoffmann hebben gisteren eene poging gedaan om de apothekers van Lausanne tot opstand te brengen, maar het is hun mislukt.

»*Ik verwacht met schrik een antwoord van Weenen, nopens de betrekking, waarom ik heb gevraagd*, maar als alle middelen mij ontbreken, op mijn woord van eer, dan vertrek ik naar Algerië. Ziet gij, Döleke, gij moet volstrekt hemel en aarde bewegen opdat ik eene betrekking verkrijge te La-Chaude-Foud. *Binnen een jaar zal ik een meisje aanklampen dat eenig geld bezit. Dan zullen wij eene pers opstellen en een dagblad stichten*, en ik beloof u dat ik mij een naam zal maken die in alle zwarte boeken van al de Staten van den Duitschen Bond zal schitteren. *Want ziet gij, ik versta de kunst niet om martelaar te zijn voor niets.* Wij moeten volstrekt eene beter ingerigte propaganda daarstellen. Laten wij de Communisten maar voortstuwen. Door hunne theorien in praktijk te willen brengen, werken zij in ons belang en brengen het maatschappelijk ligchaam tot eene uitwaseming."

Marr verwacht met ongeduld de losbarsting der Europesche anarchie, het gelukkige tijdstip waarop »Becker en ik, zegt hij, de wereld op nieuwe grondslagen kunnen doen rusten." Evenwel hecht hij bovenal aan het genot van het leven, en verklaart zich bereid om zijne revolutionaire verwachtingen te laten varen, indien het te lang duurt eer zij verwezenlijkt worden.

Hij schrijft uit Lausanne, den 15 Februarij 1844: »Ten opzigte onzer clubs, is mijne leus: *Aut Caesar, aut nihil.* Bijaldien men er niet in slaagt om dit jaar alles in de lucht te laten springen, dan trek ik terug. Voor het oogenblik wensch ik niets meer dan 100,000 francs en een lief wijfje — en ik zal gelukkig zijn."

Ook was het de geliefkoosde en schandelijke wensch van Marr, zich als onderwijzer of gouverneur in eene of andere eenvoudige familie te verpassen, om er de eerlooze rol van Standau bij den predikant Germond te spelen, om er namelijk de zuster van zijne kweekelingen te verleiden als zij schoon is, en haar te huwen, zoo zij geld bezit. Dit blijkt uit een ander briefje, dat hij aan Döleke schrijft, en 't welk aldus luidt: »Tracht mij eene betrekking te verschaffen in een huis waar zich een lief meisje bevindt, die geld genoeg bezit; want ik heb een verbazenden trek om te trouwen."

Hier eindigt de schrijver dezer belangrijkste artikelen het tweede hoofdstuk zijner beschouwing over de hedendaagsche Anarchie, het Jonge-Duitschland en het Communisme in Zwitserland, waarin hij de portretten geschetst heeft van de ellendige hoofdleiders der socialistische en communistische clubs. In het derde hoofdstuk vangt de auteur aan, zijne personaadjes op het staatkundig tooneel te voeren en hen »in hun werk" te beschouwen.

ADVERTENTIËN.

(60)

UIT DE HAND TE KOOP.

Het voor ZOMER- en WINTERVERBLIJF geschikt **BUITENGOED *PIETERSBERG***, alleraangenaamst gelegen te *Beek*, aan den straatweg van *Nijmegen* op *Kleef*, bestaande in een solide en moderne Heeren **HUIS**, droog en gemakkelijk ingerigt, waarin zeven, alle behangen en gestukadoorde KAMERS, waaronder een zeer schoone Zaal; voorts Dienstbodenkamer, Keuken, Zolders, Kelders, Remise en Stalling. Verders fraaije **TUIN** en Wandeling, allerlei soort van Vruchtboomen, waaronder een groot aantal zware tamme Kastanjeboomen, schoone Fontijnen en andere Waterwerken, Groente-Tuin en Weide; groot ongeveer twee morgen.

Adres met *franco* brieven onder Lett. H. aan den Boekhandelaar A. Cranendoncq te Nijmegen.

(64) Het is overbekend, dat koude en natte Voeten zeer nadeelig op den gezondheids-toestand werken, en dat men, door dezelve droog en warm te houden, vele ziekten en onpasselijkheden voorkomen kan. Wij bevelen te dien einde onze **SAXISCHE OVERSCHOENEN** en de **VILTPANTOFFELS** aan; er zijn geen doelmatiger Schoenen bij nat weêr dan de eersten en geen pleizieriger Pantoffels dan de laatsten.

Wij hebben ook een soort **VILTPANTOFFELS**, die dunner en sierlijker gemaakt zijn, die niet zoo verschrikkelijk warm zitten en voor Najaars-Pantoffels de Dames beter bevallen, omdat zij sierlijk om den Voet sluiten.

ROODE GEZONDHEIDSZOLEN, Chemisch bereid, om in de Kous te leggen voor 45 c. het Paar.

WITTE VILTZOLEN, ook om in de Kous te dragen, voor 15 en 20 c. het Paar.

Amsterdam, Verkoophuis.	Kampen, Jufvr. M. Vooght.
Arnhem, G. W. Tikkel.	Leijden, A. Dirks.
Alkmaar, J. Brongers, Gz.	Leeuwarden, A. Steingrover.
Assen, H. P. A. v. Gorcum.	„ G. Reekers.
Almelo, T. J. Gerard.	Maastricht, G. Schellings.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Middelburg, J. C. Kries.
„ „ C. H. Veraart.	Meppel, H. Geerligs.
's Bosch, F. L. Welsch.	Nijmegen, Gebr. Swemmelaar.
Breda, Wed. Wiercx Folla.	„ A. Heystek.
Deventer, B. H. Tikkel.	Nieuwe Diep, T. Groen.
Delft, J. T. Wagner.	Pekel-A, Gebr. Polak.
Dokkum, J. G. Preller.	Roermond, J. J. Romen.
Dordrecht, A. Stempels N. Zn.	Rotterdam, J. A. Klinger en Co.
Doetichem, W. J. Raadgeep.	Schiedam, Jufv. A. B. Roepius.
Groningen, G. Copinga.	Thiel, L. Ulfelder.
„ J. F. Otté.	Utrecht, Ferd. Meijer.
Goes, J. Bouwens.	Vlissingen, L. F. v. Hilst.
Gorinchem, H. Bodery.	Veendam, S. Savenye.
„ P. J. Davyt.	Weesp, Gez. de Klerk.
Gouda, A. Goedraad	Wageningen, W. J. Tibout.
's Hage, Sack en Co.	Winschoten, G. Wasmann.
Haarlem, J. Larsen.	Wijk bij Duurstede, W. C. Zorn.
„ Wed. de Lange en van Ek.	Zierikzee, F. Slaat.
	Zutphen, J. H. A. Wansleven.
Harlingen, P. L. Mirande, Pz.	„ IJ. D. Ulderink.
Harderwijk, Wed. G. Tijhoff.	Zwolle, W. Ulderink, Jr.
Heerenveen, Geb. Padberg & Co.	„ A. A. v. d. Kolk.
Hoorn, L. B. Ruttenberg.	

Aan de Wel-Eerw. H. Geestelijken.

Wordt door deze ter kennis gebragt, dat de ondergeteekende met primo Februarij eerstk. zijne Affaire in alle soorten van **BORDUURWERKEN**, en wel hoofdzakelijk in **KERKELIJKE ORNAMENTEN** zal beginnen, zich vleijende alles zoo mogelijk naar verlangen te zullen daarstellen, kan men van eene prompte en civiele bediening verzekerd zijn, ten welken einde hij zich nederig in de achting zijner geëerde begunstigers aanbeveelt.

Adres Sint-Luciënsteeg, N°. 26. te *Amsterdam*.

W. A. VAN GENNIP, Borduurwerker.

(61)

MANUFAKTUUR VERWERIJ.

De ondergeteekenden brengen ter kennis van het handelend Publiek, dat zij zich belasten met het **VERWEN** en **APPRETEEREN** van ZIJDEN, WOLLEN, LINNEN en KATOENEN STOFFEN en GARENS, in *diverse kleuren*, ook worden door hen met het beste gevolg **HERVERWD** en **GEAPPRETEERD** de *gemengde Stoffen*, als: ORLEANS, PARAMATTES, MOUSELINES, enz.

Weesp bij Amsterdam, Januarij 1850.

SUTORIUS & Co.

(52)

(56) Bij Gebr. VERHOEVEN te 's Bosch, is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar:

MYSTERIEN OF GEHEIMEN

VAN DEN

ROZENKRANS,

TOEGEPAST OP ALLE DE VOORNAAMSTE FEESTDAGEN DOOR HET JAAR;

uit de nagelatene Schriften van den Hoogw. Pater

W. R. VAN ZEELAND,

in leven Provinciaal der Eerw. Paters Predikheeren en Pastoor te *Schiedam*.

Vermeerderd met Gebeden onder de Hooge Mis op Zon- en Feestdagen, en de Oefening van den H. Kruisweg. Met *Kerkelijke Goedkeuring*, in 18°. van 378 bladz.

Prijs . . . . *f* 0.65
In bazaan . . . . » 0.90
In marokijn verguld op snee . . . . » 1.25

S. P. N.

JOANNIS CHRYSOSTOMI,

ARCHIP. CONSTANTINOP.

COMMENTARII, HOMILIAE, ENARRATIONES

IN

PASSIONEM DOMINI.

Excerpsit ea, disposuit, collegit, ac denuo edidit

A. VAN HECK.

DIAEC. SYLV. DUC. PRESB.

Tomus Primus, Vol. gr. in 12°. 300 Pag. Prijs *f* 0.75

Het tweede (laatste) deel is ter perse.

Er zijn bij denzelfden verkrijgbaar:

CONFERENCES sur la Passion de N. S. J. C., par le R. P. Don Joachim Ventura, 2 vol. . . . . *f* 3.00
RÉFLEXIONS PIEUSES sur la Passion de Jésus Christ, par le P. Séraphin, Passionniste, 3 vol. gr. in 12°. *f* 2.25
SOUFFRANCES de notre Seigneur J. C. traduit en Français, par le Père Alleaume, 2 vol. gr. in 12°. *f* [illegible]
LE DERNIER JOUR DU REDEMPTEUR, ou voie douloureuse de Jesus, de Gethsémani au Golgotha, par M. L. J. Bondil. Chanoine Théologal., gros vol. in 12°. . . . . *f* 1.50
MEDITATIEN over het leven en de Mysterien van O. H. J. C. uit het Fransch door Jan L. F. Donkers, Rein. N. Z. K. Priester, 4 deelen in 12°. . . . . . *f* 3.00
SANCTI LEONIS MAGNI, Pontificis Romani, Sermones de Passione Domini, cura et studio A. van Heck, Presb. in 12°. . . . . *f* 1.20
MANNE DE L'AME, ou Méditations sur des Passages choisis de l'Ecriture Sainte, pour tous les jours de l'année, par le Père Segneri, 5 volumes in 12°. *f* 5.00
HET LIJDEN in overweging gebragt naar de vier Evangelisten, uit het Italiaansch van den Eerw. Heer L. Marchetti . . . . *f* 0.75
JÉSUS CHRIST parlant au coeur du prêtre, ou Considérations Ecclesiastiques pour chaque jour du mois; Basane. 32°. . . . . *f* 0.75
JÉSUS CHRIST parlant du haut de la Croix au coeur du Pécheur, en forme de Méditations sur la Passion, 32°. . . . . *f* 0.40

(62)

H. H. Boekhandelaren,

die nog geen gevolg hebben gegeven aan mijn herhaald opvragen, worden, zoowel in het *belang* hunner principalen als in dat der uitgave, ten dringendste verzocht mij het juiste getal hunner

INTEEKENAREN op

DE WERKEN VAN J. VAN VONDEL,

MET VERKLARINGEN EN AANTEEKENINGEN,

DOOR

Mr. J. van Lennep,

ten spoedigste op te geven, met duidelijke vermelding van *Naam* en *Kwaliteit*.

Te Amsterdam, bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.